

ת"פ 4872/05/23 - מדינת ישראל נגד פלונית

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 4872-05-23 מדינת ישראל נ' פלונית(עציר)

בפני	כבוד השופט אחסאן חלבי
המאשימה	מדינת ישראל
נגד	
הנאשמת	פלונית (עצירה)

החלטה רקע

1. נגד הנאשמת הוגש כתב אישום בו יוחסו לה עבירות שעניינן **התפרצות למגורים לשם ביצוע עבירה**, בהתאם לסעיף 406(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"); **גניבה**, בהתאם לסעיף 384 לחוק העונשין; **והיזק לרכוש במזיד**, בהתאם לסעיף 452 לחוק העונשין.
2. בעניינה של הנאשמת ניתנה חוות דעת פסיכיאטרית אשר קובעת כי בעת ביצוע העבירות היא הייתה שרויה במצב פסיכוטי פעיל ואינה נושאת באחריות על מעשיה, וכן כי כעת אינה יכולה לעמוד לדין בשל כך שעודנה שרויה במצב פסיכוטי פעיל.
3. באי כוח הצדדים לא חלקו על חוות הדעת הפסיכיאטרית ועל קביעותיה בדבר היעדר כשירות דיונית, וכן היעדר אחריות פלילית, מחמת מצבה הנפשי של הנאשמת. כמו כן, לא הייתה התנגדות לכך שבעניינה של הנאשמת יש להורות על הפסקת ההליכים המשפטיים מכוח סעיף 170(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "חוק סדר הדין הפלילי" או "החסד"פ") תוך מתן צו אשפוז מכוח חוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991 (להלן: "חוק טיפול בחולי נפש") לאור מצבה הנפשי [יוער, בהקשר זה, כי לא עלתה בקשה להורות על זיכוי הנאשמת מביצוע העבירות שיוחסו לו, לפי הריג שנקבע בהלכה הפסוקה במסגרת רע"פ 8601/15 **אשקר נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (15.5.2017)].
4. **המחלוקת** שבין הצדדים התמקדה בשאלת קיומן של ראיות לכאורה לביצוע העבירה שעניינה התפרצות למגורים לשם ביצוע גניבה או פשע, כשלבירור שאלה זו השלכה על משך תקופת האשפוז המרבית עליה יורה בית המשפט.

עובדות כתב האישום

5. על פי עובדות כתב האישום, ביום 29.4.2023, סמוך לשעה 19:15, התפרצה הנאשמת לדירת המתלון ברחוב תל חי בעיר חיפה, באופן שחיטטה בסל הכביסה אשר היה מחוץ לדירה, נטלה את המפתח של דלת הסורג ופתחה באמצעותו את הדלת. בהמשך לאמור, הוציאה הנאשמת את בגדיו של המתלון מהדירה והשליכה אותם על הרצפה בחצר מחוץ לדירה ושפכה עליהם נוזל אקונומיקה, הוציאה את כלי המטבח והכניסה אותם לשקיות שחורות, כיבסה את מצעי המיטה ותלתה אותם על חבל הכביסה.

6. בהמשך, כך עולה מעובדות כתב האישום, חיטטה הנאשמת בחפציו של המתלון בדירה והכניסה לתיקה האישי את מפתחות הדירה, מפתחות רכבו של המתלון, מפתחות של האופניים החשמליים של המתלון, מפתח של שער הכנסייה בה מתנדב המתלון, טלפון נייד, מתאם כרטיס זיכרון, gift card, כסף מזומן ושרשרת חרוזים עם תליון צלב בצבע זהב. בנוסף, נטלה הנאשמת מהדירה סכום כסף בסך 3,600 ₪ ופרוטוקולים של בית משפט הנושאים את שמו של המתלון, והכניסה אותם מתחת לחולצתה. לאחר מכן, שברה הנאשמת את הטלוויזיה שהייתה בדירה באופן שהשליכה אותה על הרצפה.

7. בכתב האישום צוין כי הנאשמת, במעשיה המתוארים, התפרצה לדירה שהיא דירת מגורים, בכוונה לבצע גניבה או פשע וכן ביצעה גניבה בכך שנשאה ונטלה רכוש גנוב, ללא הסכמת בעליו ומתוך כוונה לשלילת קבע, והזיקה לרכוש במזיד.

חוות הדעת הפסיכיאטרית

8. חוות הדעת הפסיכיאטרית ניתנה לאחר בדיקה בתנאי הסתכלות, ובחוות הדעת תואר הרקע הפסיכיאטרי של הנאשמת, לרבות אשפוזים קודמים בשל קיומה של תחלואה נפשית של סכיזופרניה. בבדיקות שנערכו לנאשמת במועדים שונים בעת ההסתכלות, נמצא כי היא שרויה במצב פסיכוטי פעיל עם הפרעות גסות במהלך החשיבה, ועם מחשבות שווא פרנואידיות. כמו כן, ולאחר עיון גם במסמכים רפואיים ובחומרי החקירה, עלה כי הנאשמת הייתה שרויה במצב פסיכוטי פעיל בעת ביצוע המעשים וכי התנהגותה הייתה מושפעת מתכנים פסיכוטיים, ומשכך לא הייתה יכולה להימנע מביצועם, לא הבדילה בין מותר ואסור או טוב ורע, ושיפוטה היה פגום. בשים לב לאמור, צוין בפרק הסיכום של חוות הדעת כי הנאשמת אינה יכולה לעמוד לדין ואינה יכולה לשאת באחריות על מעשיה. כמו כן, צוין כי במצבה הנפשי הנוכחי היא זקוקה לטיפול במסגרת פסיכיאטרית סגורה.

9. מעבר לממצאי חוות הדעת שצוינו לעיל בקצרה, נכון לעמוד על דברי הנאשמת במהלך בדיקותיה לגבי נסיבות ביצוע העבירות שיוחסו לה, כפי שהדברים עולים מחוות הדעת הפסיכיאטרית. הנאשמת אמרה כי לא התפרצה לדירה, ובין היתר, מסרה בבדיקותיה כי היא ללא קורת גג לאחרונה וחברות שלה סידרו לה דירה חדשה, ואף הסבירו לה היכן נמצאים המפתחות וכיצד להגיע לדירה זו. הנאשמת חזרה ואמרה בבדיקותיה שחשבה שזה הבית שלה וכי אנשים הפנו אותה לשם דרך רמזים. הנאשמת מסרה כי הרגישה שמדובר בביתה ובו הכינה לעצמה אוכל ושטפה כלים, ניסתה להאכיל חתול אך אחר כך הרחיקה אותו ושטפה את הרצפה עם חומרי ניקוי והכניסה כביסה למכונת הכביסה. לדבריה, לדירה הגיע גבר שצעק עליה תוך שטען שהדירה שלו, והיא סגרה את הדלת ונשארה בתוך הדירה עד להגעת המשטרה.

טיעוני הצדדים בקליפת האגוז

10. באת-כוח הנאשמת טענה לפני כי אמנם אין מחלוקת לגבי הפסקת ההליכים המשפטיים ומתן צו אשפוז, לאור האמור בחוות הדעת הפסיכיאטרית, אך קיימת מחלוקת בעיקר לגבי שאלת קיומן של ראיות לכאורה להוכחת העבירה שעניינה התפרצות לדירת מגורים. נטען כי מדובר בעבירה שדרושת יסוד נפשי מיוחד של כוונה לביצוע גניבה או פשע, וכי קיים קושי לקבוע, ברמה הלכאורית הנדרשת להחלטה זו, כי יסוד נפשי זה אכן מתקיים. טענה דומה נשמעה גם בכל הנוגע לעבירת הגניבה שיוחסה לנאשמת בכתב האישום. הסיגורית טענה כי הנאשמת מסרה בחקירתה ובבדיקותיה כי סברה שהדירה היא שלה, והתנהגה בהתאם לכך באופן שלא ניתן ללמוד על קיום היסוד הנפשי הנדרש בעבירת ההתפרצות לשם גניבה או לשם ביצוע פשע, והכל כשהבחינה היא בחינה לכאורית של הראיות. באת-כוח הנאשמת ביקשה לקבוע כי אין בסיס ראייתי לכאורי להוכחת עבירת ההתפרצות לשם גניבה או לשם ביצוע פשע, שהעונש לצדה עומד על שבע שנים, ולכן יש להורות על הפסקת ההליכים "בסעיף שונה", כשלדידה "הראיות לכאורה בנסיבות התיק והראיות העולות מן התיק מתאימות לביצוע [עבירה של הסגת גבול...]".

11. הטענה החלופית של הסיגורית המלומדת הייתה שבית המשפט יורה על קיצור תקופת צו האשפוז שיוטל על הנאשמת, מכוח הסמכות הקיימת לבית המשפט בסעיף 15(ד1)(א2) לחוק טיפול בחולי נפש, בשים לב לנסיבות ביצוע העבירה וקיומו של "פער לא פרופורציונאלי" בין תקופת האשפוז המרבית שתיקבע לבין כל עונש שהיה מוטל על הנאשמת אם הייתה כשרה לעמוד לדין, והייתה מורשעת ונענשת.

12. באת-כוח המאשימה טענה כי קיים בסיס ראייתי לכאורי להוכחת המיוחס בכתב האישום נגד הנאשמת, לרבות העבירה שעניינה התפרצות לשם גניבה או לשם ביצוע פשע. נטען כי הנאשמת נתפסה כשעל גופה רכוש של המתלונן, דבר שמלמד על כוונתה לגנוב, ולכן ביקשה לדחות את בקשת ההגנה. באת-כוח המאשימה התנגדה גם לעתירה החלופית של ההגנה באשר לקיצור תקופת האשפוז עליה יורה בית המשפט.

הוראות החוק והפסיקה

13. המסגרת הנורמטיבית לסמכותו של בית המשפט למתן צו אשפוז או צו טיפול מרפאתי כשהנאשם אינו כשיר לעמוד לדין, קבועה בסעיף 15(א) לחוק טיפול בחולי נפש, כלהלן:

"הועמד נאשם לדין פלילי ובית המשפט סבור, אם על פי ראיות שהובאו לפניו מטעם אחד מבעלי הדין ואם על פי ראיות שהובאו לפניו ביזמתו הוא, כי הנאשם אינו מסוגל לעמוד לדין מחמת היותו חולה, רשאי בית המשפט לצוות שהנאשם יאושפז בבית חולים או יקבל טיפול מרפאתי..."

14. סעיף 15(א1) לחוק טיפול בחולי נפש קובע מה נדרש בית המשפט לבחון טרם מתן צו אשפוז או צו טיפול מרפאתי, כלהלן:

"לא ייתן בית משפט צו לפי סעיף קטן (א) אלא אם כן נוכח כי יש ראיות לכאורה כי הנאשם עשה את מעשה העבירה שבו הואשם בכתב האישום או שעשה מעשה עבירה אחר המבוסס על אותן עובדות או על עובדות דומות לעובדות שבכתב האישום" [ההדגשות הוספו].

בדברי ההסבר להצעת החוק נאמר לגבי הוראת חוק זו כי "ייתכנו מצבים שבהם אף שהנאשם הואשם בעבירה מסוימת, הראיות תומכות בביצועה של עבירה אחרת, ומן הצדק לאשפזו או להורות על טיפול מרפאתי על בסיס העבירה האחרת..." (הצעת חוק טיפול בחולי נפש (תיקון מס' 8), התשע"ב-2012 (הצ"ח הממשלה, 673, 668, 19.3.12)).

15. התקופה המרבית שתיקבע בצו אשפוז או בצו טיפול מרפאתי, מוסדרת בסעיף 15(ד), שבסעיף משנה (1) קובע כלהלן:

"בית משפט לא יקבע בצו לפי סעיפים קטנים (א) או (ב) את תקופת האשפוז או הטיפול המרפאתי, ואולם יורה בצו על תקופת האשפוז או הטיפול המרפאתי המרבית..."

סעיף משנה (2) בהוראת חוק זו קובע כי תקופת האשפוז או הטיפול המרבית היא תקופת המאסר המרבית שלצד העבירה, שמוגדרת, בין היתר כלהלן:

"(א) תקופת המאסר הקבועה בחוק לעבירה כאמור בסעיף קטן (א1) או (ב), לפי העניין, ואם הועמד הנאשם לדין לפני בית משפט שלום לפי סעיף 51(א)(1)(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 - שבע שנים;

(ב) היו כמה עבירות כאמור בפסקת משנה (א) - תקופת המאסר הארוכה ביותר מבין תקופות המאסר הקבועות בחוק לאותן עבירות."

16. להשלמת התמונה, יובהר כי לצד הכלל שקובע את תקופת צו האשפוז או צו הטיפול המרפאתי המרבית, נקבע חריג שמתקיים רק בהינתן התנאים הבאים שקבועים בסעיף 15(ד)(א2):

"על אף האמור בפסקה (2)(א) ו-(ב), שוכנע בית המשפט כי מעשה העבירה בוצע בנסיבות מקילות במיוחד, רשאי הוא, במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים שיירשמו, להורות בצו כי תקופת האשפוז או הטיפול המרבית תהיה קצרה מתקופת המאסר המרבית."

17. סעיף 170 לחוק סדר הדין הפלילי, כידוע, מפנה להוראות חוק טיפול בחולי נפש, ומסמך את בית המשפט להורות על הפסקת ההליכים אם הנאשם אינו מסוגל לעמוד בדין, ובנסיבות מקרה דנן, אם יקבע כי מתקיימות ראיות לכאורה להוכחת המיוחס לנאשמת בכתב האישום, ואם לא יקבע כי מעשה העבירה בוצע בנסיבות מקלות במיוחד, יש להורות על הפסקת ההליכים תוך מתן צו אשפוז לתקופה מרבית בת שבע שנים, בשים לב לכך שתקופת המאסר הארוכה ביותר קבועה לצד עבירת ההתפרצות לשם גניבה או לשם ביצוע פשע בהתאם לסעיף 406(ב) לחוק העונשין.

18. כפי שצוטט לעיל, לא יינתן צו אשפוז או צו טיפול מרפאתי אלא אם כן נוכח בית המשפט כי יש ראיות לכאורה שהנאשם עשה את מעשה העבירה שבו הואשם בכתב האישום או שעשה מעשה עבירה אחר שמבוסס על אותן עובדות או על עובדות דומות. בכל הנוגע לשאלה המרכזית שעומדת לדין לפניי, והיא שאלת קיומן של ראיות לכאורה לביצוע העבירות המיוחסות לנאשמת ובפרט העבירה שעניינה התפרצות לשם גניבה או לשם ביצוע פשע, נקבע בפסיקה כי אופן בחינת עוצמת ה"ראיות לכאורה" בסעיף 15(א1) לחוק טיפול בחולי נפש זהה לאופן בחינת הראיות לכאורה לעניין מעצר עד תום ההליכים, ובהתאם להלכות המושרשות של בית המשפט העליון בעניין זה [ע"פ 8721/15 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) (2.1.2018)].

19. בפסיקה מאוחרת יותר, בנידון דין, נקבע כי "כאשר מדובר בנאשם חולה נפש, אין מקום לבחון את שאלת מחשבתו הפלילית, מאחר שאין ליחס לו אשם והוא אינו יכול לגבש מחשבה פלילית" [ע"פ 3083/17 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) (14.8.2018)]. בית המשפט העליון מצא לקבוע באותו מקרה כי יש לפרש את הביטוי "ראיות לכאורה כי הנאשם עשה את מעשה העבירה" ככזה שמתייחס לראיות הנוגעות ליסוד העובדתי של העבירה ולא נדרש להצביע על קיומן של ראיות לכאורה להוכחת היסוד הנפשי של העבירה. אולם לצד הקביעה העקרונית שבאותו פסק דין, צוינו הדברים הבאים, שמתייחסים לנסיבות ביצוע העבירה שנדונה במסגרת הערעור:

"במקרה דנן, אין מחלוקת כי המערער דקר את בתו, א', במספרים, כעשר דקירות, הן בצידו השמאלי של בית החזה והן בידה הימנית, וגרם לה לפציעה קשה, שהצריכה ניתוח דחוף, כדי לעצור את הדימום הפנימי הרב בגופה. אין ספק כי מעשים אלה מבססים את היסוד הפיזי של עבירת הניסיון לרצח, וניתן לקבוע כי הוצגו ראיות לכאורה, לפיהן המערער "עשה את מעשה העבירה שבו הואשם בכתב האישום". **לשאלת הסניגור, כיצד ניתן יהיה לקבוע באיזו עבירה מדובר, בהעדר יסוד המחשבה הפלילית, אשיב כי בדרך כלל המעשה עצמו ילמד על טיב העבירה, כפי המקרה שלפנינו. כך, לו היה מדובר בדקירות שאינן מכוונות לאיבר חיוני בגוף, כגון ברגלה של א', כי אז ניתן היה ליחס לנאשם עבירה של חבלה בכוונה מחמירה ולא ניסיון לרצח. במקרי גבול, יש להניח כי תאומץ הגישה המקלה יותר עם הנאשם**" [שם, פסקה 23, ההדגשה הוספה].

20. בית המשפט העליון נדרש לסוגיה זו גם לאחר פסק הדין בעניין פלוני, ומצא לחדד בו את הדברים הבאים:

"אמנם, לא נעלם מעיניי האמור בפסק הדין פלוני [], לפיו אין לבחון את המחשבה הפלילית של הנאשם אשר לא מסוגל לעמוד לדין בבחינת קיום ראיות לכאורה לביצוע העבירה... ברם, נראה כי פסק הדין לא דק פורטא. כלומר, **הכוונה בפסק הדין הייתה שאין לבדוק את המחשבה הפלילית כיחידה בפני עצמה, אבל פסק הדין מקבל שאפשר לבחון את המחשבה הפלילית לכאורה כאשר בחינה זו עולה מהעובדות עצמן. דהיינו, לא חדירה לנבכי הנפש של הנאשם, אלא בדיקת העובדות שהוכחו לכאורה כדי 'להתאימן' לעבירה המתאימה, אף מבחינת המחשבה הפלילית הדרושה בה**" [ע"פ 2531/19 פלוני נ' מדינת ישראל, (פורסם בנבו) (26.05.2021), ההדגשה הוספה].

21. על כן, נקבע בעניין פלונית כי "מקום שיש שתי עבירות דומות, וההבדל ביניהן מצוי אך במחשבה הפלילית הדרושה, העובדות עצמן עשויות לסייע לבית המשפט בשאלה האם הוכחה לכאורה העבירה החמורה יותר מבין השניים". כמו כן, נקבע כי על מנת שבית המשפט יבחר להפעיל את הסמכות הנתונה לו לפי סעיף 15(א1) לחוק טיפול בחולי נפש "נדרש כי הנסיבות העובדתיות ילמדו באופן **מובהק** כי סעיף האישום הנבחר איננו מתאים להפסקת ההליכים" [ההדגשה הוספה]. הודגש כי "לא כל מקרה יעלה לגדר דרישה זו, ואין להסתפק בנסיבות עובדתיות מהן ניתן לגזור מסקנה עמומה או משתמעת לשתי פנים. כדי להצדיק שימוש בסמכות זו - תידרשנה נסיבות מובהקות וברורות המצביעות על כך שסעיף העבירה איננו מתאים".

22. וכך סוכמו הדברים בעניין פלונית:

"המבנה הקיים אמנם מעניק יתרון קודם לתובעת בבחירת סעיף האישום, אך יתרון זה איננו אבסולוטי... בבוחנו מהו סעיף האישום המתאים, ישקול בית המשפט האם העובדות שהוכרו לכאורה מצביעות, על פניו, על קיומה של המחשבה הפלילית הדרושה באותו סעיף אישום. באם ימצא בית המשפט כי המחשבה הפלילית המצטיירת מהעובדות איננה מתאימה לסעיף האישום שבחרה המאשימה, רשאי וצריך הוא לקבוע כי ההליכים יופסקו בסעיף אישום שונה, היה ויתאים לעובדות שהוכחו לכאורה" [שם, פסקה 14].

23. בית המשפט העליון חזר על הדברים שנקבעו בעניין פלונית וחידד, במסגרת פסק הדין אליו הפנתה ההגנה בטיעוניה, כי השאלה היא האם ניתן ללמוד מהנסיבות העובדתיות עצמן כי המחשבה הפלילית לכאורה שעולה מהן מתאימה יותר ובאופן מובהק לעבירה שיוחסה בכתב האישום או לעבירה אחרת דווקא, וזאת לשם התאמת סעיף האישום ולא לשם בחינת היסוד הנפשי כשלעצמו[ע"פ 1557/20 **פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו) (14.9.2021)]. כבוד השופטת ברק ארז שהסכימה עם חוות דעתו של השופט הנדל בפסק דין זה, הוסיפה כי המסקנה עולה גם תוך בחינת העבירה ההולמת את המעשה באופן טבעי "כאשר משקיפים עליו מנקודת המבט של הפרשנות המסתברת ביותר של העובדות" שלא נעשית תוך התחקות אחר נימי נפשו של המערער, אלא מנקודת מבט חיצונית.

24. אלו אם כן, אמות המידה שעל בית המשפט לשקול בבוא לפעול במסגרת הבחינה הנדרשת בסעיף 15(א1) לחוק טיפול בחולי נפש, ולאורן ייבחן חומר הראיות לכאורה.

חומר הראיות

25. טרם תוכרע השאלה שבמחלוקת, בחנתי את חומר הראיות בכללותו, לשם גיבוש המסקנות בדבר קיומן של ראיות לכאורה לעבירות המיוחסות לנאשמת בכתב האישום.

26. לפי חומר הראיות, ביום 29.4.2023 בשעות הערב, הוגשה תלונה על ידי המתלונן על הסגת גבול לדירה ברחוב תל חי בחיפה, כאשר מסיגת הגבול נעלה את עצמה בתוך הדירה, עם הגעתו. שוטר שהגיע למקום תיאר בדוח עמוד 6

פעולה מטעמו כי הנאשמת שהתה בתוך הדירה והתנגדה לפתיחת הדלת וצעקה מתוך הבית שזה הבית שלה. לאחר מכן היא אמרה לשוטר שהיא "מחוקה" ולא יודעת מאיפה היא ומה קרה איתה, וכי חברות אמרו לה להיכנס לדירה זו. מהדוח עולה כי בחיפוש בתיק שלה נמצאו כסף וחפצים נוספים שלגביהם אמרה שאינה יודעת איך הגיעו אליה. בחיפוש מתחת לחולצתה של הנאשמת נמצאו שטרות של כסף וכן פרוטוקולים ששייכים למתלונן ועל שמו, כאשר לגבי הכסף מסרה במעמד העיכוב שזה "הביטוח הלאומי שלה".

27. בהודעה הראשונה של המתלונן, הוא מסר כי הותיר את המפתחות של הדירה שהוא שוכר בתוך סל כביסה, וכשחזר מהעבודה הבחין בבית של החתול שלו מחוץ לדירה ואז פגש בנאשמת ששאלה אותו מה הוא עושה שם וכי זה הבית שלה. כשאמר לה שזה הבית שלו, היא נעלה את עצמה בתוך הדירה. המתלונן מסר כי שם כסף בסכום של 3,600 ₪ בתוך קופסה והם נעלמו מהדירה.

28. הנאשמת מסרה בחקירתה הראשונה, לגבי החשד נגדה, שפגשה "כמה בנות בפאבים" שאמרו שיעזרו לה עם דירה, בהיותה חסרת בית, והן השאירו לה מפתחות לדירה. היא הגיעה לדירה והתחילה לנקות ולעשות סדר, ואז "אדם מפחיד" דפק בדלת וצעק עליה, ולכן היא ישבה על הרצפה וניסתה להירגע עד להגעת המשטרה. הנאשמת הכחישה שפרצה לדירה וטענה שחברותיה הותירו לה מפתחות, אך אמרה שאינה זוכרת את שמותיהן. לגבי הכסף שנתפס בחיפוש אמרה שמדובר בכסף שלה, מהביטוח הלאומי, ולגבי שאר החפצים מסרה בסוף חקירתה כי בדירה ראתה ציוד של "מלא אנשים" וניסתה "להבין מה הולך שם".

29. בחקירה השנייה של הנאשמת, בדברים מבולבלים בדומה לחקירתה הראשונה, היא שבה ואמרה שהגיעה לדירה שחברות שלה סידרו לה, וכי הן הובילו אותה לשם באמצעות סימנים. לגבי הכסף שנתפס עמה מסרה כי לקחה אותו מהדירה מפני שחשבה שזה שלה "מהביטוח הלאומי", כי גנבו לה את הקצבה לפני מספר חודשים, והוסיפה כי אכן נטלה את הרכוש שהיה עמה מתוך הדירה. הנאשמת אישרה שגרמה נזק לטלוויזיה וזאת כיוון שפחדה כשהמתלונן הגיע ורצה להיכנס לדירה. הנאשמת אישרה שהוציאה בגדים מתוך הדירה, ושפכה עליהם אקונומיקה, וטענה כי חשבה שמדובר בכישוף ולכן עשתה זאת.

30. במזכר שמתעד שיחה עם המתלונן מיום 1.5.2023 צוין על ידו כי הנאשמת שפכה אקונומיקה על בגדיו ושהוא זרק אותם לאחר מכן.

הכרעה

31. בהתאם לאמות המידה שנקבעו בפסיקה, לאורה של הוראת החוק שבסעיף 15(א1) לחוק טיפול בחולי נפש, בחנתי את חומר הראיות שנאסף כאמור, ולאחר התלבטות, סברתי כי אין מקום לקבל את בקשת ההגנה, חרף טיעוניה המלומדים.

32. ראשית, מדובר בבחינה שהיא בחינה לכאורית בלבד של הראיות, במובן הזה שעל בית המשפט להתרשם מכך

שלראיות פוטנציאל להרשעת הנאשמת בעבירות המיוחסות לה, לו התנהל משפט נגדה, ואלמלא מצבה הנפשי.

33. יתרה מכך, ראשית הצירים של הפסיקה המנחה שהובאה לעיל, ולא בכדי, היא בקביעה שלפיה "כאשר מדובר בנאשם חולה נפש, אין מקום לבחון את שאלת מחשבתו הפלילית, מאחר שאין ליחס לו אשם והוא אינו יכול לגבש מחשבה פלילית" [ע"פ 3083/17 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (14.8.2018)]. אכן, באותו פסק דין ממש נקבע כי "בדרך כלל המעשה ילמד על טיב העבירה", ומכאן הגיע החידוד שבפסיקה שלאחר מכן ולפיו הכוונה שבפסק הדין הייתה שאין לבדוק את המחשבה הפלילית כיחידה עצמאית, אולם קיימת אפשרות לבחינת המחשבה הפלילית לכאורה כשהיא עולה מהעובדות עצמן.

34. ההשוואה שחזרה על עצמה בפסקי הדין שהובאו לעיל בהקשר זה, נוגעת למחשבה הפלילית הלכאורית הנלמדת ממעשה של דקירות מרובות באיבר חיוני בגופו של אדם, לבין המחשבה הפלילית הלכאורית הנלמדת ממעשה של דקירה בודדה באיבר שאינו חיוני בגופו של אדם. ודוק, בשום שלב של בחינה זו לא הייתה התייחסות למצבו הנפשי של הנאשם או ליתר דיוק לשיפוטו ואמונתו שהושפעו ממצבו הנפשי הלקוי, כי לא זו הייתה כוונת המחוקק בקובעו שהבחינה היא בחינה לכאורית בלבד. כך, ולשם ההמחשה, לא היה בית המשפט נדרש למצב נפשי של נאשם שהביא אותו להאמין שבעת דקירת אדם אחר הוא ביצע פעולה כירורגית לגיטימית שנועדה להציל אותו כשהוא בוחן את שאלת קיומן של ראיות לכאורה, אך כן היה בוחן, כפי שנקבע, את מספר הדקירות, מיקומן ועוד נסיבות שיכולות ללמד על העבירה ונסיבותיה.

35. הוא הדין, אפוא, גם לגבי המקרה שלפניי. הבחינה הלכאורית אמורה להתייחס לעובדות שעולות מן הראיות, ובפרט לשאלה האם מעשי הנאשמת עצמם מלמדים על טיב העבירות המיוחסות, כשלדידי המענה לכך הוא חיובי. מי שמשקיף על מעשי הנאשמת רואה כי התפרצה לתוך דירה שאינה שלה וכי בתוך הדירה היא נטלה כספים וציוד נוסף, שאינו שייך לה, והחזיקה אותו בתיקה ועל גופה. בכך, מתגבשת לדעתי הדרישה של ראיות לכאורה לעבירות המיוחסות לנאשמת, לרבות לעבירת ההתפרצות לשם גניבה.

36. אכן, התמונה הלכאורית שעולה מהראיות מלמדת על תגובות ומעשים מצדה של הנאשמת שלכאורה מלמדים על כך שפעלה מתוך הבנה ואמונה שזו דירתה, בצל מצבה הנפשי, אולם עדיין, וכפי שצינתי קודם, כמו שאין מקום להתייחס ל"טענת" נאשם ברצח שפעל מתוך כך שהוא מבצע פעולה לגיטימית בדקירת אדם אחר בעת בחינת הראיות הלכאוריות, כך אין להתייחס ל"טענת" הנאשמת כאן שפעלה מתוך כך שהדירה היא שלה, בעת בחינת הראיות לכאורה.

37. זאת ועוד. בפסיקה המנחה נקבע כי בית המשפט יפעל בהתאם לסמכות שבסעיף 15(א1) לחוק טיפול בחולי נפש רק היכן שהנסיבות העובדתיות ילמדו באופן **מובהק** כי סעיף האישום שנבחר אינו מתאים להפסקת הליכים, אלא סעיף אחר תחתיו. מובן כי במקרה דנן לא מתקיימת אותה מובהקות שנקבעה בפסיקה, שעה שלא די במסקנה עמומה או מסקנה שיכולה להשתמע לשתי פנים.

38. למאשימה יש יתרון קודם בבחירת סעיף האישום, וכדי לקבוע שהסעיף אינו מתאים בגלל שאין בסיס ראייתי לכאורי, צריכה להיות מסקנה ברורה ומובהקת, וזאת לא ניתן לקבוע במקרה דנן, משאין אנו נדרשים להתחקות אחר נימי נפשה של המתלוננת, אלא להשקיף על המעשים מנקודת מבט חיצונית.

39. בשים לב לאמור לעיל, **אני קובע כי מתקיימות ראיות לכאורה להוכחת המיוחס לנאשמת בכתב האישום, על כלל העבירות שפורטו בו.**

"נסיבות מקלות במיוחד"

40. טענתה החלופית של ההגנה הייתה שיש להורות כי תקופת האשפוז תהיה קצרה מתקופת המאסר המרבית, לאור הוראת סעיף 15(ד1)(א2) לחוק טיפול בחולי נפש שקובעת כי אם "שוכנע בית המשפט כי מעשה העבירה בוצע **בנסיבות מקילות במיוחד**, רשאי הוא, **במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים שיירשמו**, להורות בצו כי תקופת האשפוז או הטיפול המרבית תהיה קצרה מתקופת המאסר המרבית" [ההדגשות הוספו].

41. אף טענה חלופית זו יש לדחות, בשים לב לכך שמדובר בחריג לכלל, אותו יש לשמר למקרים מיוחדים וחריגים, ותוך קביעה כי מעשה העבירה, או העבירות כמו במקרה דנן, בוצע בנסיבות מקלות במיוחד. מעבר לכך שמדובר בחריג צר מאוד, לא ניתן לקבוע במקרה דנן כי העבירות של הנאשמת בוצעו בנסיבות מקלות במיוחד, וברי כי המצב הנפשי והתחלואה ממנה סובלת הנאשמת אינם יכולים להוות נסיבה מקלה לצורך הוראת חוק זו מפני שממילא החוק עוסק במצבים אלה, והדרישה היא לנסיבות העבירות עצמן [ראו והשוו את ת"פ (ת"א) 50012-03-19 **מדינת ישראל נ' אלקסלסי** (פורסם בנבו) (5.3.2020); ות"פ (חי') 33060-04-22 **מדינת ישראל נ' פלוני** (פורסם בנבו) (16.6.2022)].

סוף דבר

42. לאור כלל האמור, אני מורה כדלקמן:

א. ההליכים בתיק זה יופסקו מכוח הוראת סעיף 170(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982.

ב. ניתן בזאת צו לאשפוז הנאשמת בבית חולים פסיכיאטרי שיקבע הפסיכיאטר המחוזי, לתקופה **מרבית** בת שבע שנים, בהתאם להוראות סעיף 15(א) ו- 15(ד1)(ב2) לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991. התקופה תימנה מתחילת אשפוז של הנאשמת.

מובן כי התקופה שנקבעת במסגרת החלטה זו היא התקופה המרבית, ובסמכותה של הוועדה הפסיכיאטרית לקבוע את משך תקופת האשפוז בפועל, בהתאם למצבה הנפשי של הנאשמת.

לבקשת ההגנה, הנאשמת תהיה מיוצגת על ידי הסנגוריה הציבורית בהליכים שלפני הוועדה הפסיכיאטרית. כמו כן, נרשמה בקשת המאשימה לגבי רצונה ליטול חלק בהליכים אלו.

ג. העתק מההחלטה **יועבר לפסיכיאטר המחוזי.**

זכות ערעור כחוק.

ניתנה היום, כ"ג אייר תשפ"ג, 14 מאי 2023, במעמד הצדדים.